

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1897 թվականի
Պոլիարիոյ համար տարեկան 10 ֆրանկ
» » վեցամսեայ 5 »
Արտասահմանի » տարեկան 12 »
» » վեցամսեայ 6 »
ԿԱՆՆԻՒՆ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Համակ դրամ եղայն դրկեղ հետեւեալ հասցեով
ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԱՌՈՒՆԻՔԻ ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՐՆԱ (ՊՈԼԿԱՐԻԱ)
Редакция на ВѢСТНИКЪ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խնդրագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
էս չեն դրկուիր եւ յարմար դասուած
ներք միայն կը հրատարակուին անորոշ
քովին կամ մասամբ:
Ծանուցման տղր 20 սանթիմ. երե-
փն աւելի անգամներու համար 20 0/0
զեղջ կը լինի:

ԴՊՐՈՅԸ

Ամեն անգամ որ մեր զանազան
հանրային գործերուն ընդհանրա-
պէս անգոհացուցիչ վիճակին և
ամոր պոտնառնեան վրայ կը
խորհինք լըջօրէն, այդ պատճառ-
ները ամէնէն աւելի կը դռնենք
զուտ հայկական բարքերու և նկա-
րադրին խանգարման կամ աղա-
ւանդման մէջ, որ մեր քաղաքական
գաղափար ստրկութեան շատ պարզ
և բնական հետեւանքն է: Կարելի
չէր արդարեւ որ թուրք կառավա-
րութեան և անոր տալիքի ու ար-
բանակի չըջանակներու առջեւ
քծնելու, 500 տարի զանոնք շու-
ղորթութեամբ գտնապարտուած ժո-
ղովուրդ մը յոռի փոփոխութեանց
չենթարկուէր իր բարքերուն մէջ:
Ինքզինքնիս չարաչար կը խաբենք,
եթէ ենթադրենք որ հայ ժողո-
ւորդը բարքերու ամէն ապակա-
նութենէ ազատ մնացած, ազնիւ
նկարագրի և գեղեցիկ բարեմաս-
նութեանց տիպար մըն է՝ անստգիւտ
և անքննադատելի:

Մեր հանրային առօրեայ կեանքին
երեւոյթները և պատահա-
րները տեսնելու համար աչք ելու-
լու համար ակնով ունենալու չէինք,
որ կարենայինք չընդունել թէ մեր
խմբին մէջ մտած խառնուած են,
տարբեր որոնք կը լուծաւորեն
ազնիւ բարքերը:

Մեր ազգային նկարագրին ու
նի, այո՛, իր ընտիր կողմերն,
բայց անոնց հետ նաեւ յոռի կող-
մեր, զորս պէտք է ճանչնալ և
բարեւոքելու ջանալ կարելիութեան
սահմանին մէջ:

Ճիշդ է որ բարեւոքումը աւելի
ակնկալելի է այնպիսի հանգա-
մանքներէ, զորս ստեղծել ուղղակի
կախում չունի մեր կամքէն, որ-
քան միանք ազգային ազատութե-
նէ զուրկ այս դրութեան մէջ:
Բայց կան նաեւ ընդհանուր բար-
քերու ազնուացման սատարող ու-
րիշ կարգ մը միջոցներ, զորս ոչ
ոք կարգիլէ մեզ արծաղբիլ, գէթ
ազատ երկիրներու մէջ և որոց
գլխաւորն է դպրոցը:

Առանց չափազանցութեան կըր-

նանք ըսի՛ որ դպրոցին մէջ կը
կազմուի ապագայ սերունդին նկա-
րադիրը, երբ կուրդ և ազնիւ ու-
սուցիչներու ձեռքը յանձնուի ա-
նոր դաստիարակութիւնը: Տղուն
մատղաշ հոգին ընդունակ է խմբի
մը նման ստանալու ամէն ձեւ
դաստիարակին ճարտար ձեռքին
մէջ:

Մեծ դժբախտութիւն մըն է որ
դպրոցին այս նշանակութիւնը ժո-
ղովուրդը ընդհանրապէս չըմբռնիր
ու չի գնահատեր և հետեւաբար
որչափ մեր ազգային գոյութեան
այնչափ ալ բարոյց կազմութեան
համար առաջնակարգ նշանակու-
թիւն ունեցող կրթական հաստա-
տութիւնները չեն ստանար այն
մեծ հոգածութիւնը որուն արժա-
նի են:

Իրաւ է որ մեզ հասած թղթակե-
ցութիւններ կիմաշեն թէ Պուլ-
կարիոյ քանի մը հայաբնակ բա-
ղաքներ կարեւոր բարեփոխութիւն-
ներ մտցուցած են այս տարի ի-
րենց դպրոցներուն մէջ:

Այս մասին ամէնէն առաջ յիշ-
ատակելի է Ռուսոնը որ իր
դպրոցական պիւտճէն բարձրա-
ցուցած է 10,000 ֆրանքի: Սի-
լիստրէ իր դպրոցական ծրագիրը
յարմարեցուցեր է Պուլկար նախա-
կրթարաններու ծրագրին և անոր
գործադրութիւնը յանձնած վկայ-
եալ ուսուցչի մը և ուսուցչուհիի
մը: Փ. Պօլիս արդէն երկու տարի
առաջ նոյն դրութեամբ կազմած
է իր դպրոցական ծրագիրը:
Շումլա ալ կը ջանայ հետը-
հետէ բարեւոքել իր երկսեռ վար-
ժարանները և յուսանք որ երբ
վառնայի նորակառույց դպրոցը
աւարտի, և երկսեռ վարժարան-
ները բացուին, թաղական և հո-
գաբարձու հոգ պիտի տանին որ
անոնց ներքին բարեկարգութիւնը
հակապատկեր մը չընծայէ նորա-
ջէն դպրոցին արտաքին նիւթական
գեղեցիկութեան:

Սակայն էական խնդիրը սա է
թէ այդ ներմուծուած բարեմա-
րոգութիւնը այնքան հիմնական
են որ անոնցմէ կարենանք սպասել
բաւականաչափ ազդեցութիւն ա-
պագայ սերունդի նկարագրին կազ-

մութեան վրայ: և յետոյ՝ ի՞նչ ե-
րաշխաւորութիւն կայ որ այսօր
հաստատուած բարեմարդումներ
վաղը չխանգարուին ու այս տարի
գոհացուցիչ վիճակ ունեցող դըպ-
րոցը տարի մը ետքը չյուռեփու-
ուի լուրջովին, ինչպէս պատահած
է յաճախ:

(Շարունակելի)

ԵՐԿՈՒ ՍԵՐ

Հարկը երեսներէ բաղկացած
զրոյթի սըն է վարդօի այս ան-
դրանիկ հրատարակութիւնը:

Վերապահի գլխաւոր հերոսն է
վաչեան, երիտասարդ և վառվը-
ռուն Ռուսահայ մը, որ Տիգրիսի
մէջ գումարուած յեղափոխական
ընդհանուր ժողովի մը ելրակա-
ցութեան վրայ, Բաթումէ ճամ-
բայ կեղէն դէպի Բիւզանդիոն,
« ուր ժամանակիս ամենասովորի
մի բռնապետութիւնը, յենված իր
ոսկի գահի վրայ, սեղմուած է մի-
լիոնաւոր ժողովուրդի կողմը, ի
ր ստոր հաճոյքները կատա-
րող ստրուկ հարձերին միշտ ու-
կու, արծաթի, գոհարներ և մե-
տաքսի մէջ պահելու »:

Վաչեանը մին է անոնցմէ ո-
րոնք պիտի ջանային այդ « հաս-
տատուն գահի տակը փորել և
հիմքից կործանել... »:

Դեպքը կսկսի 1890ին: Վաչեանի
վիճակած է հայ յեղափոխութեան
առաջին հիմերը գնել Պօլսոյ մէջ:

Երիտասարդը թողով իր տունն
ու անգը այդ յանդուգն ձեռնարկ
ի գլուխ հանելու նպատակով, իր
կեանքը վտանգի գնելէ աւելի
բան մը կընէ, իր սիրտը կը զոհէ-
վաչեանը բուռն և սուրբ սիրով
մը կը սիրէ վէրան ու կը սիրուի
անկէ: Այս նպախաղ կոյսը հա-
մակ երջանիկ կեանք մը կը խոս-
տանայ իրեն: Պայքար մըն է կը
սկսի սիրահար երիտասարդին
սրտին մէջ, բայց վերջապէս հայ-
րենիքի սէրը և թշուառներու օգ-
նութեան սրտալու պարտքը յաղ-
թանակը կը տանին: Վաչեան
չատ մը տենդոտ ժամերէ ետ-

քը, յեղափոխական փոթորկալից
կեանքին բոլորովին անձնատուր,
Պօլսէն հրաժեշտի վերջին գիւրը
կուղղէ վէրաի և կազատէ զայն,
այս անուշ աղջիկը, զոր կը սիրէ
անդրանիկ սիրոյն բոլոր թափովը,
իրեն տուած բոլոր խոստումնե-
րէն:

Սէրը զոհուած է Հայրենեաց
սիրոյն: Եւ այս իսկ է գործին
ամբողջ վիպական հիւսուածքը:
Այլ ի փոխարէն, որքան լաւ ու
վատ տիպարներ պատկերացած են
այն տեղ. բեռան տակ գունդ ու
կծիկ եղած գաւառացիէն սկսեալ
մինչեւ Պօլսեցիին այն դասակար-
գը « զոր չի հետաքրքրեր ո՛չ հայ-
րենիքը, ո՛չ հայ ժողովուրդը, որ
միայն փառքին և փորին համար
կաշխատ, խոշոր բառերը բե-
րան առած ճառեր կը կարգայ
կանանց վրայ տպաւորութիւն գոր-
ծելու », և որոնցմէ կովկասի մէջ
եւս մեծ քանակութեամբ գտնու-
ելու է անշուշտ: Եւ յետոյ՝ որքան
կրակոտ խօսքեր ցանուած են հոս
ու հոն: Վաչեանի և իր կուռյ
գլխաւոր ընկերներուն, Ասլանի և
Վաղինակի միջեւ յանդուգն կար-
ծիքներու փոխանակութիւններ,
որոնք որքան ալ ստէպ յեղիդ-
ուած ըլլան, իրենց ջղուտ ու ցըն-
ցող հանգամանքովը միշտ յուզու-
մով պիտի կարգացուն: Հրդեհ
մըն է որ կեռուղեւայ, մէն մի
տողին վրայէն կանցնի սուրալով:

« Տուր կրակը, թող կուռի հայ
ժողովուրդը. թող սգան մայրեր,
թող արտասուեն կոյսերը, թող
արին թափի, փրկու թիւն, ա-
զատութիւն և կեանք, միայն յի-
ղած, գետերով թափված արիւնն
է տալիս. այդ է եղել բնական
օրէնքը, աշխարհի սկիզբից մին-
չեւ հիմա. և գեռ շատ ու շատ
դարեր այսպէս կը լինի »:

Գրքոյին նկատելի կէտերէն
մին է նաեւ Պօլսոյ մէջ ի գործ
դրուած տեւօրական առաջին գոր-
ծողութիւնը: Մինաս էֆէնտի մը,
մոտմիշ և դաւաճան, վերջապէս
կը սպանուի Զարեհի ձեռքով:
Այս սպանութեան մեծ նշանա-
կութիւն տրուած է վիպակին մէջ
կրկին պատճառներով. նախ որով-

հետև հայր այս գաղափարական և գիտակցութեամբ եղած սպանութիւնը գործելով, կապացուցանէր թէ զուրկ չէ յեղափոխականի խումուրէ և երկրորդ՝ որովհետեւ յայտնի և պաշտօնական ապացոյց մըն էր հայ կոմիտէի մը գոյութեան. մնացեալը գիտէք: Գուշակուած են արդէն շարքերն ու հալածանքը, բայց վաչկանի և ընկերաց ծրագրէն օտար չէ հայերուն մորթուիլ սորվեցնել, ևս քէն մորթել սորվելու համար:

Վարդօի գրքոյկը կորովի և մերթ գունագեղ ոճով գրուած է և լեզուն հեշտ է որքան որ ընդունակ է ռուսահայ բարբառը: Մէկ շնչով գրուած է և մէկ շնչով ուսնյագ հետաքրքրութեամբ կուրելի է ընթերցողը, և տեսակ տեսակ խորհրդածութիւններու և տարածութեանց գուռ բանալ, ինչ որ չի թոյլատրեր մեր հարեւանցի քննութիւնը:

Ի մի բան երկու Սէրը իր իրական բազմազան պատկերներով, շինիչ և ոգեւորիչ հանգամանք մը ունի որ կալիւսըրող գեղագրի մը տեղ կրնայ բռնել շատ մը վհատեալ և ողբ ու կոծի հակամէտ հոգիներու:

Աղատութեան գիցուհին աւրինուշտ է, կը գողայ ան, նա մինչեւ ստրուկի արիւնով չը յագեհայ, իր կենսատու և սգաւտարար լոյսը չի պարգեւի ստրուկին»...

Երկու Սէրը ճաշակելէ ետքը, մեզ կը մնայ նոյն շահեկան նիւթերուն վրայ, Վարդօի կորովի գրչէն ուրիշ երկեր եւս խնդրել և նոյն իսկ պահանջել:

Գամբը-Արշալիր

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Սիւրիստէ, 25. Սեպտ.

Գեր. Արսէն վարդապետ վեհօնի նախաձեռնութեամբ կատարուեցաւ թաղ. խորհրդոյ ընտրութիւնը որուն մասնակցեցան 60 ընտրողներ. ընտրուեցան Տիարք

ԲՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՂՆԵՐ

(ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՔՍՈՐԵԱՆԻ ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆՑ)

Ե.

Երկրորդ օրը հասանք Նիժնի Նովգորոդ, մեզ իսկոյն տարան նաւահանգիստ. ճամբորդելու էինք Ուլան գետով:

Անշուշտ գիտէք որ Ուլան եւրոպական Ռուսաստանի ամենամեծ գետն է. Ռուսները սրան Մայր Ուլան են անուանում: Գետը բաղմաթիւ ճիւղերով մտնում է լայնածաւալ երկրի մէջ,

Հ. Ս. Յարութիւնեան, Ա. Մի. նասեան, Զ. Մ. Թօթաքաւեան, Ա. Սիւքիասեան և Ս. Մարգարեան:

Տեղւոյս կրթական վիճակը աւելի զոհացուցիչ է այժմ և հայր վեհօնի կը ջնայ համոզել հոգաբարձուները որ միջոցներ որոնեն աւելի բարձրացնել դպրոցական պիւտճէն և բերել տալ երկու ուսուցիչներ եւս, որոց օգնական կամ ստորագետեալ ըլլային այժմեան ուսուցիչները: Կաթողիկոսական այցելու հովիւը այս մասին իբր հետեւելի օրինակ կը յիշէ Ռուսոսը որ իր դպրոցական ծախքերուն վրայ 4,000 Փրանք աւելցուցած է այս տարի: Քաղաքիս կրթական ծախքն է մօտ 2,000 Փր. այս գումարին 1,300ը կը գոյանայ ազգապահան պանդոկի մը տարեկան վարձագինէն և մնացածը դպրոցական տուրքէն:

Քանի մը ամիս առաջ թաղ. խորհրդոյ անդամները բանակցութեան մէջ էին գետին մը գնելու համար, որուն վրայ յետոյ պիտի կառուցանէին ազգապահան շէնքեր:

Առ այժմ բանակցութիւնները խզուած են, կարելի եղած չըլլալով համաձայնի գետին տիրոջ հետ գնի մասին:

Արժանահաւատ աղբիւրներէ կիւմանամ թէ Տիկին Մ. Զարիֆ Մ. Մատթէոս Համբարձումեան ի Բէօսթէնէ, մտադիր է մեր քաղաքին եկեղեցւոյն 4,500 Փր. նուէր մը տալ: Եթէ Աղնուափայլ Տիկինով զիտաւորութիւնը իրականանայ, շատ աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դպրոցական պիւտճէն բարձրացնել և աղջկանց վարժարանը վերաշինել, որ իր նպատակէն համար շատ անյարմար չէնք մըն է, այնպէս որ գաւառային կրթական տեսուչն և քաղաքային բժիշկը քանիցս այս մասին դիտողութիւն ըրած են հոգաբարձութեան և լըրջօրէն անոր ուշադրութիւնը հրաւիրած են վարժարանն ուրիշ շէնքի մը մէջ փոխադրելու ստիպողական պէտքին վրայ: Նիւթաւ

ոռողում երկիրը եւ գիւրացում հաղորդակցութիւնը: Նա գնում է եւ թափում կասպից ծովի մէջ, դարէ դար իր աղիքներով տանում է միլիոնաւոր ռուս ժողովրդի աղի արտասուները հասցնում կասպից ծովի ափերին ու խառնում այն արցունքների հետ, որ թափվել են եւ թափվում են արեւելեան անցեալ եւ ներկայ ազգերի աչքերից...

Ուլան եւրոպական Ռուսաստանի Նեղոսն է. նա ամբողջ սկզբին ստորիկ յորդանում է, Ռուս ժողովրդական բանաստեղծ Նեկրասովը իր սիրած ժողովրդի թափած գետն արցունքի քանակութիւնը համեմատում է յորդանան Ուլանի ջրերի հետ եւ գետ արցունքից կաղնված հեղեղը աւելի շատ համարում...

Ուլանի ափերում գտնված ամեն մի

կան միջոցներու սակաւութիւնը հոգաբարձութեան արգելք եղած է ցանրդ տեսչին և բժշկին իրաւացի պահանջներուն համեմատ շարժելու:

Գալուսի

ԼՐԱՔԱՂ

Թուրք-Պարսիկ սահմանագլխի վերջին դէպքերուն հետեւանք, պարսիկ կառավարութիւնը, որ մինչեւ հիմա մեծ թոյլտուութեամբ կը վարուէր իր երկրին մէջ ապրող հայերուն նկատմամբ, ստիպուեցաւ սեղմել ազատութեան պայմանները, օսմ. կառավարութեան պահանջմանցը վրայ:

Այսպէս, մինչեւ անցեալ օգոստոս 11, այսինքն Սալմաստի Հայքական պալատը, պարսիկ կառավարութիւնը անցադիր չէր պահանջեր հայերէն մինչեւ որ անոր արտասահման չերթային. բայց յիշեալ կռուէն յետոյ հրաման եւլաւ որ ամեն մէկ հայ, բացի որ տասահմանի անցադրէն, եթէ ուզէ Պարսկաստանի մէկ քաղաքէն միւսը փոխադրուիլ գործով կամ առանց գործի, պարտաւոր է անցադիր ստանալ իր մեկնած քաղաքի իշխանութեանէն, որպէս զի հասկցուի թէ ճամբորդն ինչ տեսակ մարդ է կամ ո՞ր տէրութեան հպատակ:

Աւելին կայ: Կառավարական ուրիշ տրամադրութիւն մը կը հրամայէ որ հայերուն քով գտնուած հրացանները քրաւուին և ասկից ետքը ոչ ոք իրաւունք չունենայ զէնք գործածելու մինչեւ որ արտօնութիւն չը ստանայ կառավարութեանէ: Հաւանակ պարագային, ոչ միայն զէնք կը գրաւուի, այլ և տուգանքի ու խիստ պատժի կենթարկուի այս հրամանին անսաստողը:

Պարսիկ կառավարութեան այս անհաճոյ ու անպատեհ կարգադրութիւնները բնաւ բարեգուշակ չեն այդ երկրին ապագայ լինթացքի մասին հանդէպ հայերուն և

քարն ու թուփը տեսակ տեսակ զգացմունքներ ու յիշողութիւններ են դարթեցնում ռուս մարդու սրտում եւ մտքում: Դիւ նախնական ժամանակներից սկսած մինչեւ 19րդ դարը ռուս հերոսները փախչում էին Մայր գետի ափերում գտնված խոր անտառները եւ այնտեղից բողբոջի դրօշակը բարձրացնում իշխանների եւ ցարերի դէմ... Եւ նոյն այդ Ուլան է որ տարին մի քանի հազար ռուս չլթայակապ ու արտասուող աքսորականներին տանում հասցնում է Սիբիրի սեւը... Այսօր էլ մեզ է տանում:

Մեզ տեղաւորեցին լաստանաւի վրա, որը ամբարձր էր «Մալիսկա» փոքրիկ չոգենաւից: Մի քանի վայրկեանից «Մալիսկա»ն ճչաց. եւ իսկոյն անձնատուր եղաւ հսկայ գետի պղտոր աղիքներին...

մանաւանդ մեր յեղափոխական կազմակերպութեան համար. Հայաստանի այդ կողմը մէկն էր այն վայրերէն ուսկից արձակ համարձակ կարելի էր մանել ելլել:

*. Պօլսոյ թուրք թերթերը ամեն օր իրենց լրագրական էջերը կը լիցնեն հերքումներով. այնպէս որ լրագրէ աւելի մէկ մէկ առօրեայ հերքմանգրեր կրնան նկատուիլ անոնք: Մալիսկա, անցեալները, բուն կերպով կը հարուածէր ռուսական ազատական մասնուր որ այդ կառավարութեան հայերուն դէմ բացած հալածանքը սաստիկ պախարակած էր: Տաճիկ թերթը կը յարէ. «Մարգասէնները (») շնորհակալ կը մընան ռուսան կառավարութեան ու նախարարութեան անդամներուն»:

Մալիսկա կերեւայ թէ բուն «մալիսկա» չունի մարդասիրութեան ինչ ըլլալուն վրայ:

*. Տաճիկ հայաստանի վերջին երեքամսայ տրիւնալի դէպքերէն ի՞նչ իբր 50,000 հայեր գաղթած են կովկաս: Գաղթականութեան հոսանքը դեռ դադարած չէ: Փիթերսպուկի երկու կարեւոր ողջութեան թերթեր իրենց էջերը քանի մը ամիս առաջ կը լիցնէին այն թըշուառ գաղթականներու վիճակին սրտաճմլիկ նկարագրութիւններով և կոչում կընէին օգնել թուրք կրօնամոլութեան այդ դժբախտ զոհերուն: Մշակ կը գրէ. «... ամէն շարաթ, ամեն օր շարունակում են գոյ նոր ընտանիքներ, նոր խմբեր, նոյն իսկ ամբողջ գիւղեր...»

Գաղթականութեան այս անդուանդարում հոսանքը գերազանց նշան մըն է Հայաստանի մէջ տիրող... անդորրութեան ու բարեկարգութեան:

*. Նովոե վրեմիա ռուս կտրեւոր թերթը հոկտեմբեր 8 թիւէն մէջ խմբագրական մը հրատարակած է «Երկու Մոխրակոյտ» խորագրին տակ, որով հրաւէր կը կարգայ ռուս հասարակութեան օգնել հաւատակից Յոյներուն և Հայերուն: «Տիւրք կոչ մը կը լսուի, կըսէ ռուս թերթը, թեւ

Ինչոր աքսորականները բաց երկնքի տակ են, տախտակամածի վրա, ուրախ եւ զւարթ. հալվա ազատ ու մաքուր օդ են գտել, ոչ ոք չէ ուզում կամարա մոնել: Բամված են խմբերի մէկտեղ թուղթ են խաղում. մի տեղ Սիբիրից մի քանի անգամ փախած ծերունու զլխին ժողոված լսում են նրա սիրազգործութիւնների առաջնական պատմութիւնները: Ահա երեւում է կալանաւոր փերեզակը, նա զանազան իրեղէններով բեռնաւորված, խորամանկ աչքերը պլստացնելով գովում է իր ապրանքը. մի խօսքով եթէ աքսորականի նշանադրեստը, կէս ածիլված գլուխները եւ չլթաների չոխը չը լինի, տեսնողը կը կարծէ որ տախտակամածի վրա տօնավաճառ է:

Լքված աքսորականը առժամանակ մոռանում է իր սովալի անցեալը:

սալիակն ու թրքահայաստանէն, ուր միմիայն խոտով կ'ընկերակցէր որքան թիւը 30 հազարէն աւելի է, ինչպէս ցոյց կուտայ հայոց պատրիարքարանի տեղեկութիւնները»:

*Նիւ-Եօքքի մէջ սեպտեմբեր ամսուն կազմուեցաւ նոր ընկերութիւն մը, նպատակ ունենալով նորիկ հայ զաղթականներու համար գործ գտնել ու տեղաւորել զանոնք: Միացեալ-Նահանգներու բոլոր այն քաղաքներուն մէջ ուր հայեր կան գաղթած, ուրոյն հոգարարձութիւններ կազմուելու վերայ են: Հաստատուն գրադարան և ընթերցարան ունին Ուստըր, Պոսթըն, Փրովիտէնս և Լորէնս: Փրովիտէնսի մէջ յատուկ մեծ սրահ մը վարձուած է և հոն բնակ մը և շարժական սեղան մը յարմարեցուած՝ եկեղեցական պաշտամունքներու համար: Սեպտեմբեր 26 ին, խաչվարացի կիրակիէն սկսաւ կիրակնօրեայ վարժարան մը Ուստըրի մէջ:

Կ Տ Ա Կ

Ավիա չանցնիր որ թիֆլիզի թերթերէն առնելով այս էջերուն մէջ չարձանագրենք մահը ուստահայուն մը որ այս «ցաւերու հովտէն» մեկնելէ առաջ չի մոռնար իր ազգին կտակելու ճակտին քրտինքովը շահած գրամէն կարեւոր մաս մը, որ առիթ կուտայ օրհնալիք յիշատակութեանց և խընկալից գովասանքներու: Կըսեն թէ ազգին կտակ ընելու բարեգործական սովորութիւնը այլ եւս անգառնալի սկզբունքի կարգ անցած է մեր այն ուստահայ եղբայրներուն մէջ որոնք նիւթական քիչ շատ կոկիկ դիրքի տէր են: Եւ իրօք այսպէս միայն կրնայ ըլլալ, որպէս զի բարեգործական կտակներու այս շարքը անընդմէջ շարունակուելի այս կերպով:

Կովկասի ծանուցուած ամենէն թարմ կտակն է տիկին Ն. Եւանգուելեանինը որ անցեալ տարի վախճանելով 10,000 ռուպլի գումար

մը թողեր է թիֆլիսի Ներսէսեան դպրոցին: Այս գումարին տոկոսովը վարժարանը պիտի հրատարակէ զանազան դասագրքեր և ընթերցանութեան գրքեր, որոնք պէտք է ձրկապէս տրուին հայոց ուսումնարաններուն և միայն մասնաւոր անձերու ծախսին դրամով: Ներսէսեան դպրոցի հոգարարձութիւնը որոշեր է գրքերուն ընտրութեան գործն յանձնել մանկավարժական ժողովին: Կտակի զօրութեամբ դպրոցը իրաւունք ունի հրատարակութեան գործը թողուլ հրատարակչական ուրիշ ընկերութեան մը:

Կտակի սկզբունքը բոլորովին այլապէս կը մընտնջի թրքահայերէ պարզապէս անտնի բան չին ընել, կամ շատ քիչ:

Իսկ Գարակէօղեան ընտանիքը իր երկու անգամներուն ըրած կըտակներն ալ աներեսաբար կը կողովտէ, սուրհանգակի կառք զարնող յեղեղակներու անխռով յանգրութեամբ: Այս անգամ Գրիգոր Գարակէօղեանն է որ իր հանգուցեալ եղբոր Տիգրան Գրակէօղեանի մեծագումար կտակը չուղեր տալ ազգին, մեղսանցութեամբ Յակոբ Էփր Թափոբէնի նուն անձի մը, որ կտակակառար կարգուած է՝ ազգին կտակուած գրամները փաստաբանօրէն փճացընելու համար: Պօստոյ հայ թերթերը կը ծանուցանեն թէ հակառակ Պատրիարքին և Աթլին փաշային դիմումներուն, Գրիգոր Գարակէօղեան անդրդուելի մնացեր է իր որոշման վրայ, որ է իր եղբոր ազգին կտակած գումարը կու տալ:

Ա.Ռ. ՏԻԱՐ Ա. Բ. Ի ԳԱՀԻՐԷ

Հակառակ ձեր խոստումներուն ցարդ կը յապաղէք մեր ձեր մօտ ունեցած հաշիւին յանձնուին: Ուստի կը ծանուցանենք որ ըստ մեր հրամանին հաշիւն եւ ստակներն յանձնէք Տիար Տ. Զ. ին եւ չի հարկադրէք վաճառքարարական ձեզ հետ ուրիշ կերպ խօսելու:

Խմբագրութիւն

Հ Ե Ր Ք Ո Ւ Մ

Սելիստրէի հայ երիտասարդներու միութեան տնօրէն ժողովը զրկած է մեզ նամակ մը որով կը յայտարարէ թէ սուտ և անհիմն է հայ թերթի մը մէջ «վառօգ» ծածկանունով հրատարակուած նամակի մը այն ամբաստանութիւնը թէ տեղւոյն դպրոցին նախկին դասատուն իւրացուցած ըլլայ յիշեալ միութեան 660 ֆրանքը և ընթերցարանին գրքերը:

Տնօրէն ժողովը կը յայտնէ որ չէ թէ նախկին դասատուն այլ Յ. Ա. անուն մէկը շորթեր է տեղական ազգային ընկերութեան մը 60 ֆրանսական ոսկին:

Ի Խ Թ Ա Ր

Տէֆաթլէ օլունան իխթարաթը մը խիւաֆընտա օլարագ ապօնէլէրիմիլին պիր գըսմը էլան պօրճըրընը էօտէմէմիլ օլտըզլարընտան, մէսլէքիմիլին թէհամիլի խարիճինտէ բարաճա տախի սըզընթը չէքմէմիլէ պատի օլմագտա օլուպ, պու սէպէպտէն թէքըրար պէ թէքըրար իխթարը քէյֆիլէթ իթմէկէ մէճպուրիլէթ հասըլ օլմուշ տըր:

Քէօլէքտէ պուլունանլարա սուհուլէթ օլմագ իչին անլէրտէն ապօնէ պէսէլինէ բօսթա բուլը տախի գապուլ օլընըր:

Խ Ա Լ Ի Ֆ Ե

Պիր չօգ հիւքիւմտարար է հալինին ճէհալէթինտէն իսթիֆատէ իտէրէք մատտի վէ սիասի դուվլէթլէրինի գաւիլէշտիւմէք վէ թապալարընը հէր ճիհէթլէ քէնտիլէրին ամալը սիյասիլէրինէ, արգուլլընա վէ չէրէֆրէրէսթիլլէրինէ ալաթ իթմէք մագսէտի իլէ՝ մէզհէպին դուվլէթի մանէվիլէսինի էլէ ալմագ՝ եանի էհալինին մէնսուպ օլտըզլ մէզհէպին ըիյասէթլինի տախի էլէ կէչիլմէք դայրէթլինտէ պուլընմըշ:

Հղթաների շտիպը...

Յանկարծ երգը սկզբանում է... լալում է տուրը, սրտածմիլի և աղեշարծ եղանակ... կամաց կամաց դուրս են սահում ճնշվածների վշտերը և խառնվելով Ողբի խաղաղ խշրցի հետ գնում են հեռու...

Այո՛, սիրելի ընթերցող, միայն ազատ Ողբի վրա, բաց երկնքի տակ, չղթայական աքսորականների երգերը լսելով՝ դու կարող ես զգալ թէ ի՞նչ է վիշտը, ի՞նչ է ճնշված ազատութիւնը՝ այնտեղ ամեն մի աքսորականի սիրտը երբեմն մեղմացած երբեմն ձգված սրտային լարերով մէկ ողբերգութեան է քեզ, մէկ յուսահատեցնում և սրտակաւոր անում... վա՛յ են տալիս աշխարհին, օրէնքին և ամեն բանի... Ես երբ նայում էի այդ երգող խմբի

լար. վէ հիւքիւմտարարըն պազըլարըն ճէպը իսթիմալի իլէ վէ էհալինին ճահիլիլի սայէսինտէ, պու դայրէթլէրինտէ մուվաֆազըլէթ հուսուլա կէթիլէպիլմիլէր տիր:

Մէզհէպէ վէ սալահա գարշը պու զատտարըզ վէ պու Նախթէքեարըզ իսլամ հիւքիւմտարարա մախսուս պիր իշկիւզարըզ օլմագլէ, հայրէթի Մուհամմէտին թէսիս իթմիլ օլտըզլ պու սէֆիլ մէզհէպի մուէսսիսինին վէֆաթընտան սօնրա՝ միրաս գալմըշ պիր եօրկան կիպի՝ իսլամ հիւքիւստարար գարկըլարընըն ուճարընա թագուպ, պիր պիրինին էլինտէն գարմաղա չալըշմըշար տըր: Իլը խալիֆէլէք սըֆաթընը Մէքքէտէ Ապուպէքիր բէնտիսինէ թախսիս իթտի. 632 թարիխտէ Ապպասիլէր պու սըֆաթը Ապուպէքիր սիւլալէսինտէն ճէպըն Պաղտատա նազլ իթտիլէր 1258 սէնէսինէ տէկին. ֆազաթ Արապլար Սպանիայը իսթիլա իթտիքտէն սօնրա 750 տան 1031 սէնէսինէ տէկին Ապտէրէմ խալիֆէլիլի Գօրտույա նազլ իթտի, եանի 300 սէնէ գատար Պաղտատա վէ Սպանիատա իքի խալիֆէլէր մէվճուտ իտի. վէ բէզա պիր ինչինճի տախի 907 տէն 1171 սէնէսինէ գատար Մըսըրտա խալիֆէլիք իտէր իտի: Նիհայէթ օսմանը Սուլթանլըրը տախի գուվլէթ ճէպըրիլէ իսթիմալը իլէ պու եօրկանը բէնտիլէրին իւզէրինէ չէքմէկէ մուվաֆֆագ օլտըլար. լիւճճէի ճէհալէթէ զարգ օլմուշ օլան իսլամ միլլէթլէր պու եէնի խալիֆէլէրին հէր թարաֆա սէվգ իթտիլէրի վաիլէրին չօրօրընա գարըլարագ, Սթանպուլն թիւրք Սուլթանլարըն խալիֆէլիլին թանըմաղա մէճպուր օլմուշլար իսէտէ, շու սօն վազըթլարտա էվրոթա տէվլէթլէրին պախուսուս ինկիլիլլէրին հիւքմի թահթընտա պուլընան Հինտիա վէ Աֆրիգա իսլամլարը պիր տէրէճէ մէտէսիլլէթէ հազըն կէլմէկէ պաշլամըշ օլտըզլարընտան թիւրք Սուլթանլարըն խալիֆէլիք հուգուզընա չէրէն վէ ատլէն հա:

ՎԱՐԴՈ

(Շարունակելի)

խաւարով պատած ապագան եւ սիրտը կրծող վշտերը ու անձնատուր լինում համեմատական ազատ կեանքին: Միայն այս ու այն անկիւնում երեւում են գլխակուր, վշտաբեկ և թախծալի աշքերով անհասներ. ո՞վ է իմանում ո՞րչափ ծանր են դրանց վշտերը... սըրանք մեծ մասամբ Կովկասի բնակիչներ են, որոնք ոչ մի կապ չունին հանգարտ հոսող մեծ Ողբի հետ: հըսկայական գետը ոչ մի յիշատակ չէ զարթեցնում նրանց մտքում: Նրանք լեռան զաւակներ են և սովոր լեռնաձին փրփրաղէզ ու կատաղի գետերին, որոնք գոռում գոռումով գահալիթում են հսկայական լեռների կատարներից եւ իրանց որոտումով թնդացնում ազատ լեռնցու ամբողջ էութիւնը... Այո, Կովկասցին չի հիանայ Ողբալով, նրան հարկաւոր են Կուր, Եւ-

րեկ, Ալազան և Արաքս, որոնք խաղաղի նման վազում են և հանդիպած քարերն ու հաստնալի ծառերը կուլով, զօրով պոկում, տեղահան անում և քչում տանում...

Արեգակը պատրաստվում էր իր հրաժեշտը տալ աշխարհին, վաղը դուրս աւելի պայծառ կերպով վերածնելու համար՝ նրա ամբողջ շուրջը կարմրել է եւ փալիւում է ահագին հնոցի նման: Երկնային հնոցից արտացոլող արիւնադրոյն ճաճանչները լուսաւորում են յիսունի չափ զլխաքաց աքսորականներին, որոնք խմբված երգում են:

Այդ յիսուն անական սրտերից ու կոկորդիներից երբեմն դուրս են թռչում ազատական խրոխտ երգեր, դուրս են թռչում ճնշված լաւի նման եւ թնդացնում գետի եզրերը: այդ ազատ երգերի ձայնին խառնվում են եւ

իւր օրմատըզարնա գտնաւթ հաւրը իթմէքտէ վէ պու պապտէ Գուրանտան վէ էսկի պէօյիք ի մաւարն ֆէթվալարնտան բէք չօք իսպաթլար վէ տէլիլէր մէյ տանա կէթիլէրէք, Սուլթան Ապտիւլ Համիտին խալիֆէլէք հուզուզընա հայիւ օրմատըզընա տալիւ րէսալէլէր վէ միւթալէ անաւէլէր նէյր օրմատըզտա վէ պու նէյրիաթտա ինկիլթէրանն տա իւր բարմալը պուլընմագտա ըմըլ :

Էվրոքա ճէրիտէլէրինտէ օգուռն տըղը իւզըլէ, պու սէպէպտէն Սուլթան րահաթընը զայալ իտէ, րէք, չու նէյրիաթըն էօնիւնիւ ալ մագ իչիւն՝ լալըմ կէլէն թէտալիւ լէրին իթթիւալ օլընմաթընը էմր իթմիլ վէ Սէքքէտէ պուլուռն Եէքիֆի խալիֆէ թանըմագ խուռն տալիւ փրօփալանտա օլըն տըղը սէպէպտէ անը մահպուս հու լինէ գօթուլ վէ խալիլէլէր անըն հէր պիւր հարէքթիլն տիգգաթլէ երլաղը Դէօչիւնէ պիւրիթմէքտէ տիլլէր : Եայտաթա կէօրէ ասքէր լէրին պիւր զըսը Սրսպիւթանա Խօլանըլաճագ վէ Հինտիսթանա տալիւ վալիլէր վէ մէմուրլար կէօնտէրիլէքլէ իչի պրստըրմագա չալըլըմագտա ըմըլ :

Էվլէթ իսլամ միլլէթլէրին խա պը զաֆլէթտէն ույանմաթը թիւրք Սուլթանլարն խալիֆէլիկինի ֆէսի իթտիլիպ թէէսիւր վէ գուլլէթլինէ նագիսէ կէթիլէք տիւր վէ օ Խօլ իլէ իսլամ էհալի մէտէնիլէթի վէ մէլհէպի Եէքիլ կէրինտէն թէֆրիք իտէրէք թէ րազզըլաթ թարիլիլտէ իլէրիլէ տօղրու պիւր ատըմ ալըլը օլաճագ տըր : զիւրա օսմանը Սուլթանլա ըն խալիֆէլիկի զապթ իթմիլ օլ մալարընտան պէրու իսլամ միլլէթ լէր թէտէննի իթմէքտէ տիլլէր, վէ պու խալիֆէլիկին ֆէսի իլէ իսլամիլէթին թէտէննի թէրագ զըյա թահվիլ օլընմագ տըր :

Հիւմի

ՄԵՃԼԻՍԻ ՄԵՊՈԻՍԱՆ

Պու ալըն 15 ինտէ Սօֆիատա Մէճլիսի մէպուսան քիւշաթը մի նասիլէթի իլէ Ֆէլաթմէթլու Բը րէնս հալըլէթլէրի աթիլտէքի մէ ալտէ իրատը նուլթգ իթմիլ տիւր :

Մէպուսան էֆէնտիլէր :

Ալլահն իգնի վէ միլլէթին րալը իլէ վաթանըն ումուրը Պանա իհալէ օլմընմաթըն օնուռնը սէնէի տէվրի յէսի թէմամ օլտու : Պու տէվրի մալա տուս միւնասիլէթի իլէ իճրա օլընտան չէնլէքլէրտէ սէվիլի միլլէթիմին միլ թէֆիլէք կէօսքէրտիլի խուլուս խա նէտանը Բրէնու իլէ միլլէթի պիլլէր տիլէն զալի պիւր տէլիլ օլմընը կէօղլմէ միւշահէտէ իթտիլ : Պու պապտէ սիղէ վէ էհալիլէ պէյանը թէ չէքէր իթմէկի պանա վալիֆէ ատա էլլէտիլ :

Պու սէնէ զարֆընտա տօսթ հիւ քիւմաթլարա զիլարէթլէրիմ էանա սընտա կէօրմիլ օլմընը հիւննի զա

պու վաթանըմն միլլէի էնէպիլէտէ հէօրմէթէ նայիլ օլմընը իմա իտէր : պու նայիլիլէթ հիւքիւմէթիմին իթ թիւալ իթտիլի ալիլ վէ ատիլ իլէա պիլլէրին սէմէրէսի տիւր : Պու Խօլը լըլմտա Բօմանիա գրալը հալըլէթլէրի նէգաթիլտէ կէօրմիլէլիմ գալիլ վէ սամիսի գապուլ իքի միլլէթի պիլլէրին պաղլայան էսքի տօսթլըլա տա հա Եէնի պիւր գուլլէթ վէրաթ :

Իչպու սէնէտէ հիւքիւմէթիմին սա յիւր տէվլէթլէրին հիւքիւմէթլէրի իլէ ագա էլլէմիլ օլմընը վէ Եալընը պիլ զիմ սանաթ վէ թիճարէթիմիլին թէրագընտա ֆաթիլէի աճանաթ վէ մօլգալլէլէնաթի թիճարիլէ տալի օլ տէվլէթլէրին պիլլէ օլան միւնասիլ պէթի տօսթանէսիլին պիւր տէլիլ զալիլ տիւր :

Թիւրքիտան թիւճար վէքիլէթ լիքլէրին թէսիսի վէ Սուլթանըն հիւ քիւմէթի իլէ թիճարէթ աճանաթի աղտը հաղընտա օլընտան միւլէքքէրէ լէրին սէմէրէսիլտէն գալիլէն իմիս իտէրմիլ Եըլաղ սէրալը իլէ օլան տօսթլըլմըլ միլլէթիմիլին մէնֆա թընա միւճիլ օլմագ տըր :

Մէպուս էֆէնտիլէր :

Իտաթէի հիւքիւմէթիլին խալաթը իչիւն պալընա աթիլէքի մատէլէր րուլէթ օլընմագ իւզըլէ հէյէթիլիլէ արզ օլընմագ տըր :

1. Էնէպիլ տէվլէթլէր իլէ ագա օլընմագ թիճարէթ աճանաթլէրի : 2. զըրաթթ թէլէթլիլթ : 3. իճար մուս մէլաթ : 4. մահսուլաթ : 5. մուրուպը զէման : 6. էնգալանէլէր վէ սաթիլ :

1898 սէնէսի իչիւն վարիտաթ վէ մէսարիֆաթ պիւտմէսի թէմաթ իլէ մուլգալէնէ օլընմըլ տըր : Վաթանըն սիղէ հէվալէ էլլէտիլի վալիֆէի քեա միլլէ իճրա թիճարէթ թէճարիլէքիւր լըլէ սայ ու զայրէթտէ գուտուր իթ մէյէթիլիլիլ պէլլէրիլ : վէ հրսիլա թը վաթանըլէրանէիլ իւզըլէ ի ֆաթի վալիֆէ իտէլէիլիլէ չիւպէմ Խօլ տըր : Ալլահն Խարտընը թէ մէննի վէ տալլէթ իտէրէք տօղլընը մէճլիսի միլլէի մէօթաթէննի իքիլմի թիճիմաթըն քիւշաթըն իլան էլլէ իթմ :

Եալաթըն Պուլկարիսթան :

Ֆիւրմիլլէ

ՎԱԹԱՆԱ ԻԼՅԱՆԵԹ

Աթիւնտան քէչիտէ օլընտան թէլէ կրաֆլար աթիլտէքի զարիպ վէ միւ ճիպի թէէսիլէ ալալը պիլլէրիլ տիլլէր :

Եոնան-Թիւրք մուհարէպէսի էանասընտա տիւշմանէ գարըլէ իս թիմալ օլընմագ իւզըլէ տէնիլտէ Եըլլէլէրիլիլ օլան թօրքիլլէրին իքիլիլի հալ բաթլաթըլմաթը ի չիւն՝ աղըթթու խըտմէթլինի կէօրէն ֆուլլիլիլիլ թապիլ օլը նան էնգա գօյուլմաթը օլմըլը ա խիլէն մէյտանա չըգըլ օլմալլէ, տէրհալ թէվլիլ զօմիսիլն թալին օլընմըլ տըր : մէլքըլը գօմիսիլ նըն րաթօրթը ալընմաթ ագա պիլտէ, պու խըյանէթ միլլէ Եալըն օլմագ թէօնմէթիլէ Եու նան պահըլիլ զապիլթանընտան Ս րէսթօրու օլ վէ Ս : Սնաթմաթիլն ճիլնայէթ մահքէմէսիլտէն թահլթը մուհարէքմէյէ ալընմագլար ը մըլ :

Պու հալաթիս ումուլ Եոնա

նիսթան էհալիլիլտէ պէօյիք հէ լէճան ու հիտուլէթ հուսուլա կէ թիլլիլ տիւր :

Եոնան թօրիլ վարիլարըն գօ մանտանը Բիլէն Եօրկիս օլմագ միւնասիլէթի իլէ, զրալ խանէ տանըն գարըլ օլան կալլէթլար Բրէնսէ գարըլ րէք չէտիլ իստի իսթիմալ իթմէքտէ տիլլէր :

ՎԱՐՆԱ ԹԻԻՃԱՐ ՎԷՔԻԼԻ

Ֆիլիպէտէ նէյր օլընտան Սու լալլէն նամ թիւրքէ կաղէթաթա պէր վէճի աթիլ օգուռնուլ տըր :

« Սուլթանաթը սէնիլլէիլի վարնա թիւճար վէքիլի Բէֆիլ պէլ մու չընը վարիտաթտան տըրքը ճի հէթլէ թապաթի օսմանիլին րա սարթթլաթընը գայա իթմիլ իչիւն 2 ֆրանք Եէրինէ 5 ֆրանք տր մագտա օլմըլընը մէլթիլէլիլ խալէր ալարգ :

Եահպէնտէրլէրին, գօմիսիլէ րին, թիւճար վէքիլլէրին իլէվ զիլ օլընմաթ թապաթաթա յալլաթի թագաթիլիլտէ սուհուլէթ կէօս թէրմէքտէն իպարէթ իքէն, պէլ էֆէնտիլլէրին էհալիլէ ֆէնտ մուս մէլլէրլէրին մատաթ տէվլէթ վէ հիւքիւմէթին րալ վէ միւստաթի իլիլաֆընա օլարաթ տաթթա վէրիլ ալմաթը մուվաֆըլը չան ու ինսա նիլլէթ տէկիլ տիւր : »

Բէֆիլ պէլլին պու ալալը պիլ ճէ շայանը թաաթիլ տէկիլ տիւր : զիւրա հիւքիւմէթին կէօրէ տէ մէ մուրը օլտու :

ԵՈՒՆԱՆ-ԹԻԻԲ ՄԻՍԱԼԷՆԵՍԻ

Սիւսալէհէ հաճանմէսիլին թան զիմի իչիւն Եոնան-Թիւրք մու րալիլաթարտան միլլէլէքքիլ գօ միսիլտա մուպալէլէթի էֆէրալ հուսուլա կէլմիլ օլմըլընը էվլէլէ կալմըլ ըտըլ : սօն թէլէկրաֆլար պու մուպալէլէթին էլան իլիթա մուլմաթըլընը պիլտիլմէքտէ տիլլէր : Եանի էլլիլլէրին թէրթիլպէր տէսի օլան ճէտլլէլին իւչիւննի մատաթիլտէ միլլէլարը օլան թիւրք թապաթալընը զարալա րընը Եոնանիսթանտան թալմիլի մատաթիլ : Եոնան մուրալիլա սարտան գապուլ օլընմալըլ, նի հայէթ պիւր գօմիսիլնը մալուլէ հուսուլա կէլմիլ օլան օլ շալիսի զարալարըն թէտգըլ ու թէվ թիլինէ պաղըլմաթընը թահլթը գարալա ալընմըլ վէ 3 թիւրք վէ 2 Եոնանլըտան պիւր գօմիսիլն թէլէթիլ օլընմըլ տըր :

Եոնանիսթանտան մալիլիլիլ էվրոքա տէվլէթլէրին գօրթըլ ալթընա ալընմագ մէսէլէսի տալի միւշքիլաթա թէտաթաթ իլմիլ կէօրիլիլիլ : Զիւրա Ալմանիա գօմիսիլին թէլլիլ իլմիլիլ պիւր գալ նօղթալարա Ալաթիլա գօմիսիլի միլթալըլ գալմագտա

իսէտէ, ինկիլթէրա գօմիսիլի գարըլ կէլմէքտէ վէ իլալիա գօմիսիլի տալիլ Եոնան մէնա ֆիսիլի կէօլէթմէք վէ միւլիլ մանէ տալիլալ պապընտա հիւ քիւմէթիլտէն թալիլաթ ալալըլ ճիլլէլէ Ալմանիա գօմիսիլին էֆէրալը թաաթիլ իթմէլէքտէ վէ պիլտէն ալէյ թիւլլէլի մուլալ գալա գօմիսիլլէրինտէ մուպալէ նէթ վաղը օլմուլ տըր :

Սուլթանըն պիւր իրատէսի Ալիլիտաթլէ Եոնան չէհիլլէրինտէ պուլուռնագ թիւրք գօնսօլալ րըն կիւն էվլէլ մահէլի մէմուրիլ լէլլէրինէ կիլմէլլէրին էմր իթ միլ տիւր : Ալման օսմանը էլլիլի ահաթմէննի իմալանմաթընտան սօնրա Սլթանալաթան հարէքթիլ տէլէք տիւր :

ՊՈՒԼԿԱՐ ԶԱՊԻԹԱՆԸ

Սուկուլաթի վէտօմօտիլնա կա զլթանըն Սօֆիա մուլալիլին պէյանընա կէօրէ, Պուլկարիս թանտան Բուսիլա ֆիլար իլմ միլ օլան վէ պու կիւնէ գատար Բուսիլանըն սիլթի տաթէրիլլիլաթ պուլընան 48 պուլկար զապիլթանըն Պուլկարիսյա ալալթ իլմէլլէրի մէսէլէսի Բուս վէ Սօֆիա հիւ քիւմէթլէրի պէյիլտէ հալ օլըն մայա Խաղըն պիւր հալէ կէլմիլ տիւր, Եանի Պուլկարիա մէրգու ման զապիլթէրալն տօգուլը րէն տիլ րուլպէլլէրի իլէ մէմուրիլ թէ գապուլ իտէլէք, վէ տիլլէր 39 զապիլթանըն տալիլ Պուլկա րիլալա կէլմէլլէրինէ միւստաթ իլ լէլլէք իմիլ իսէտէ, անլէրէ մէ մուրիլլէթ վէ մէսէք վէ թէգա վուս մաալը թալիսիս իթմէլլէք իմիլ :

ԶԱԽԻՐԷ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վալանա 22 Հոկտեմբեր
Պուլկար
Վալան, լիպրա 47-53, հէթթօլ 9.40-10 ֆրանք
Ալապու, լիպրա 47-55 հէթթօլ 8-11.60 ֆրանք
Ալապ
Լիպրա 38-41, հէթթօլ 3.90-4.40 ֆրանք

Յաւալընա
100 օգգաթը 20-25 ֆրանք մալա կէօրէ
Նաթթիլ 20,60 ֆա. հիսալը իլէ կիւնտէ 20-25 վալան վէ 200-250 արապա պուլալալ, 30-40 արապա արալ վէ 20-25 արապա ֆաթալիա կէլմէքտէ տիւր :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐԴՈ

ԵՐԱՌԻՍԵՐ
(Վիպակ Հայ Յեղափոխական Կեանքի)
ԳԻՆ 1 ՅԻՐԱՆԻՔ
ԿԸ ՄԱՌՈՒԻ, Վալան Իրաւաթի խալաթաթուս, Ֆիլիպէ Անտան Գօլի քով, Բուսուլալ էֆէ Պօրապանէանի սրճարանը :